Kristigs Wehstnesis.

Populari lasiks garigs laikraksts.

Isnahk katra mehneſcha pirmâ treſchdeenâ un maksâ peeſuhtot ar wiſeem peelikumeem — 2 krahjumi „Ewangelijuma Dſeeſmu“ 24 peelikumi behrneem („Labâ Wehſts“) un 6 lokſnes „Jaunâ Deriba ar paskaidrojumeem“ — pa gadu 1 rubli.

Redakzijas un ekspedizijas adrese: P. Lauberţu, Митава, Конная 5, Курл. губ. (P. Laubert, Mitau, Pferde Str. Nr. 5, Courland, Russia.)

№ 4. Aprilî 1909. Isnahk 4. gadu.

Jesus uſ trona.

Wahrdi pehz R. Hahrkneſa. — P. L. Meld. R. Hahrkneſa.

Gariga pamoſchanàs Boſtonâ.

Neſen atpakaļ Boſtonâ, Amerikâ, iſzehlàs leeliſka gariga pamoſchanàs zaur Dr. Tſchepmena, kà runataja un Aleksandra, agrakà D. Toreja pawaditaja, kà dſeedataja un R. Hahrkneſa, kà komponiſta un ſpehletaja un daudſu zitu eewehrojamu garigu ſtrahdneeku darbibu. Baptiſtu baſnizâ „Tremont Templ,“ kur ir weetas 3000 klauſitajeem, katru wakaru tika noturétas milſigas ſapulzes, jo leelà baſniza arween bij pahrpildita un daudſeem pat bij jaeet atpakaļ uſ mahjam, netikuſcheem ſapulzê. Kahdâ wakarâ tika paſinots, ka nahkoſchà ſapulze eeſahkſees pulkſt. 11 no rihta, bet otrâ rihtâ jau pulkſten 8 ſahka dotees uſ ſapulzi. Laudis tika kuſtinati lihdſ aſaram. Ewangelijuma dſeeſmas teek dſeedatas uſ Boſtonas eelam. Dſeeſma „Jeſus uſ trona“ ir tikuſi dſeedata kahdos dſeeſmu ſwehtkos, pirms no 2000 dſeedatajeem leela kora, pehzak no wiſas ſapulzes. Schi dſeeſma raduſès ſem Swehta Gara eeſpaida. Aleksandrs bij runajis kahdâ ſapulzê par dſihwes atdoſchanas wajadſibu Kriſtum. Tad Hahrkneſs ir dſejojis dſeeſmas wahrdus un wehlak, kahdâ ſapulzê pabeidſis taiſit dſeeſmas meldinu. Schi dſeeſma naw maſwehrtigaka ne kà kahda otra ſlawena Hahrkneſa dſeeſma, kas Angļu walodâ eeſahkas, ar wahrdeem: „He Will Hold Me Fast“.

Schi garigà pamoſchanàs nes ahrkahrtigus augļus tikumiſkà un ſocialà dſihwê. Kahds wihnuſchneeks iſteizees, ka winſch no ta laika, kamehr eeſahkuſès garigà pamoſchanàs, ſpehjot wairs tik eenemt puſi no ta, ko agrak, ſawâ kaſê. Kahds eewehrojams rakſtneeks iſteizees, ka ſchi pamoſchanàs darijuſi preekſch pilſehtas wairak, ne kà deſmit gadu nopeetnais preekſchneſuma darbs par tikumibu un ſadſihwi. Bihbelu beedriba neſpehj Bihbeles un Jaunderibas ween peegahdat Boſtonneekeem. Kahda gariga ſeminara audſekni, 236 ſkaitâ, luhguſchi ſlehgt ſeminaru uſ nedelu, lai labaki ſpehtu palihdſet dwehſeles peeweſt Jeſum.

Dr. Tſchepmena runa atſtahj leeliſku eeſpaidu uſ laudim, bet ne maſak Aleksandra dſeeſma. Wiſpahr iſrahdijees, ka dſeeſma ir warens lihdſeklis grehzineekus weſt pee Jeſus. Tſchepmens nekad neuſaizina laudis peezelteès, kas

apnehmuſchees iſſchķirtees preekſch Kriſtus. — 21. februarî Tſchepmens nobeidſa Baſſonâ ſawas ſapulzes. — Tas Kungs ſahk trihzinat pasauli.

„Un pasaule ſlatas un neſaprot,
Ko gan ſchis troſnis noſihmejot.“

Garigais darbs garigâs sapulzês.

Beedra padomi, ſewiſchķi ſludinatajeem un ſwehtdeenas-ſkolotajeem.

(Turpinajums.)

Ir parasts preekſch runas preekſchmeta, waj kahda ſwehto rakſtu gabala — preekſchmeta iſtirſajuma nokahrtoſchanas eeteikt wismaj diwpadſmit daliſchanas likumus jeb pamatus, tà ſauktos „prinzipus“. Runas preekſchmetu, waj runas kahdu pehz „prinzipeem“ dalot, teek runas ſaſtahwdaļas, waj ari preekſchmets nokahrtots waj nu I. ſem diweem, waj trim domu darbibas weideem — peemehram 1) ſem iſſkaidrojuma, 2) peerahdijuma, 3) iſleetojama — kas ſtingri zits no zita ſchķirti, waj ar II. ſem dſihwes ſaſtahwdaļu weideem — peemehram 1) ſem buhtnes, 2) eemeſla, 3) ſekam — kas atkal tà pat kà domu darbibas weidi teek zits no zita ruhpigi ſchķirti. Tà tad diwi, waj trihs domu darbibas, waj diwi, trihs dſihwes ſaſtahwdaļu weidi, ſawehrti wirknê — waj nu no weena, waj otra gala, waj ari maſſiti — iſtaiſa „prinzipu“. — Zik klaiſti un waldſinoſchi ſchee „prinzipi“ ar neiſſkaitito mahzibâ jeb teorijâ — grahmatâ uſrakſtiti, tomehr deeniſchkâ leetoſchanâ jeb praksê wini nam eeteizami, ſewiſchķi teem ne, kas pehz wineem ar ſajuhſmu, kahri ken, tas ir — eeſahzejeem runatajeem. „Prinzipi“ gan ir raduſchees labâ noluhkâ — lai runatajam buhtu mehraukla, ar ko iſſinat, waj runas nokahrtojums atrodas nokahrtotas domaſchanas robeſchâs jeb ſaſkan ar logiku — bet ar pilnigi nepareiſu iſwedeenu. Runa ir tik augſtu un warena, ka neemaſ nav eeſpehjams ſawirknet domu darbibas, waj dſihwes ſaſtahwdaļu weidus tà, kà ſawirkneijums buhtu derigs runas ſaſtahwdaļu nokahrtojuma pahrbaudiſchanai jeb kontrolei. Jt kà namu zehlajs, kad tam diwpadſmit plahnu kabatâ un winſch pehz teem mahk labi zelt namus, newar wis dotees dſihmê eekſchâ ar lepni pazeltu galwu, ar apſinu, ka tam nu „mehraukla“ deeſgan, ar ko „mehrit“ zeļamos namus, tà pat runatajs newar dotees uſ runas weetu ar diwpadſmit „prinzipeem“, kaut ar winſch buhtu leels meiſtars pehz teem rihkotees. Pirmâ weetâ, kur nama zehlajs nonahk, war gaditees, ka darba dewejs grib pawiſam zitadu namu ne kà nama zehlajam plahni. Tà tad nu jataiſa pawiſam jauns plahns. Kà nu buhtu, ja nama zehlajs tomehr rihkotos pehz ſaweem plahneem, namu zeļot? Tà tad newis nama zehlaja plahni nolemj, kahdu namu zelt, waj ari kahdam jabuht namam, bet gan darba deweja griba, tas mehrkis, kas darba dewejam preekſch azim. Tà ari runataja runas nokahrtojumu nolemj newis kahds „prinzips“, bet gan runas mehrkis. Ja nu kautko grib ſaukt par runas prinzipu, tad tas ir weenigi runas mehrkis. Un muhſu weſelais prahts ar ſawu nokahrtoto domaſchanu ir tas runas nama zehlajs. „Prinzipi“ nekad naw jauſſkata kà runu ſaſtahwdaļu nokahrtoſchanas likumi jeb mehrauklas, ar ko mehrit runu ſaſtahwdaļu nokahrtojumus, bet gan kà weenkahrſchus paraugus, no kà tikai mahzamees runu ſaſtahwdaļu nokahrtoſchanas mahkſlu — it kà nama zehlajs mahzas namu zelſchanu un plahnu taiſiſchanu no jau gataweem plahneem. Bet to paſchu mehs ari mahzamees no kura katra ſprediķa, kas nokahrtots ar weſelu prahtu, ſkatotees uſ ſprediķa mehrki. Ja ſlaweno runataju Sperdſcheng, F. B. Meyera, Funkes runas mehrotu ar „prinzipu“ mehrauklu, tad gan maſ laba tur atraſtu. Taiſni Funke bij tas, kas pirmak koti turejàs pehz „prinzipeem“ ſawas darbibas ſahkumâ, bet kad tas bij eepaſinees ar Sperdſchena runam un winu leelajeem panahkumeem, tad tas wiſeem prinzipeem kà likumeem dewa uſ wiſeem laikeem arbeewas. Kas ſtingri turas pehz „prinzipeem“, tee prinzipus leeto olektes weetâ, ar ko mehrit deewigo pateeſibu. Ja nu ta ir par platu, waj garu, tad to, ko ar „prinzipu“ wairs newar iſmehrit, nogreeſch, waj ari gribot iſtapt kahda „prinzipa“ dakai, runajot kuŗ tukſchus ſalmus. „Prinzipu“ beeſchi ween padara par maiſu, kur ar leelàm mokàm eebahſch kahdu ſwehto rakſtu gabalu. Beeſchi pat „prinzipi“ ir ſahrts, kur eeſahkto Deewa mahrdu. Laime tikai wehl ta, ka daſchs labs, kas domà, ka winſch runà pehz „prinzipeem“, nemaſ pehz teem nerunà, bet gan pehz dabigàs kahrtibas, tapehz ka winſch naw ſpehjigs, ſawu runu eegulbit „prinzipu“ gultâ. Lai rahditu to neprahtu, kas ir, ja ſwehrè „prinzipeem“ uſtizibu, iſtirſaſim nokahrtojumu runai „Kriſtigee, kur ir muhſu misdahrgaka manta?“ Schìs runas ihſtais preekſchmets ir: „Apſinaſchanàs, ka grehki peedoti“. Runas pirmà daļa ir: „Mums nav ſpehka, buht kriſtigeem zilwekeem, ja mums naw apſinaſchanàs, ka grehki peedoti“. Schi daļa ſaſlanetu ar prinzipa: „Eeſpehjamiba, eſamiba, nepeezeeſchamiba“ pehdejo daļu. Runas otrà daļa ir: „Apſinaſchanàs, ka grehki peedoti un tikſim Debeſis, ir kriſtigo drohſchs ihpaſchums“. Schi daļa iſſmeļ minetà prinzipa abas pahrejàs daļas. Bet nu runai wehl weena daļa, kura iſſargà kriſtigos no eedomam, it kà katram, kas tikai ſauzas kriſtigais, jau buhtu teeſibas tizet, ka tam grehki peedoti. „Prinzips“ ſcho daļu nepeelaiſch, tapehz ka wina olekte tik tahlu neſneedſ, tà tad turotees pehz „prinzipa“, ſchi daļa jaſtrihķe. Schi runa naw pehz „prinzipeem“ taiſita, bet gan ſkatotees uſ mehrki. Tadehļ tai taiſni tahdas daļas, kas wajadſigas, lai mehrki

aiſſneegtu. Kas ta nu ir winas dalas? Winas dalas naw nekas zits, kà trihs daſchadi apgalwojumi, kas zits no zita iſſchkiras un tomehr kalpo weenam weenigam preekſchmetam. Katrs apgalwojums par ſewi teek 1) peerahdits un tad 2) iſleetots mahzibai preekſch klauſitajeem. Tas wiſs. Atteezotees uſ „prinzipeem" ſchì runa ir trihs ſprediki, kas taiſiti uſ prinzipa: „Iſſkaidrojums, peerahdijums, iſleetojums" abàm pehdejàm dalam. Tad, ar kahdu prinzipu ſpehs mehrot muhſu abas pahrejàs parauga runas? Runas „Pehtera runa ahrkahrtigàs religiſkàs parahdibàs" pehdejà dalà ir pat diwas reiſas iſleetots „prinzips": „Ne, ja" jeb „naw, ir" — „noleegſchana, apſtiprinaſchana", pirmo reiſ — runajot par to, kà peeſavinatees zilwezes augſtakàs mantas, otru reiſ — runajot par to, kas ir un naw atgreeſchanàs. Schee peemehri rahda, ka „prinzipu" ſaſtahwdalas, waj pareiſaki iſſakotees, domu darbibas un dſihwes ſaſtahwdaku weidus katru par ſewi, beſ nedſihwa ſawirknejuma, gan leeto paſtahwigi, pat wairak reiſas weenà paſchà runà, ja runas mehrkis to praſa. Tà tad runatajs tos kalpina runai un newis runu kalpina teem. Zeram, ka ſchee aiſrahdijumi buhs apgaiſmojuſchi tik loti eeſlawetos „prinzipus" winu ihſtajà eſamibà.

Katrà runas preekſchmetà paſchà, kà ari katrà ſwehto rakſtu gabalà ſlehpjas, waj ſaiſtas ar to wairakas galwenas domas, ſlehpdamas atkal ſewì wairak maſaku domiņu wisbagatakà daſchadibà. Atraſt winas nemaſ naw gruhti, ja runai ir mehrkis. Zeeſchi raugotees uſ runas mehrki un runas preekſchmetu, mehs iſleetojam ſawu weſelo prahtu, ſcho burwa ſiſli — ja tà grib teikt — ſitam ar to — un preekſchmets, waj kahds ſwehto rakſtu gabals ſadalas ſawàs dabigàs ſaſtahwdalàs. Beſ tam wehl katrà preekſchmetà un katrà ſwehto rakſtu gabalà war eeneſt ruuas preekſchmetam peemehrotas domas no ahreenes. Stingri turotees nokahrtotas domaſchanas robeſchàs runas kodola ſaſtahwdalas teek nokahrtotas tà, kà winas der mehrka aiſſneegſchanai. Runas preekſchmetu ſadalot un runas kodolu nokahrtojot, waj ari nokahrtojot kahdu ſakarigu ſwehto rakſtu gabalu wina ſaſtahwdalàs, pehz wajadſibas — ſkatotees uſ mehrki — runatajs iſleeto domu darbibas un dſihwes ſaſtahwdaku weidus, gan katru par ſewi, gan ſawirknetus. Pirms pahreetam uſ runas preekſchmeta ſaſtahwdaku un runas kodola teeſchu nokahrtoſchanu, ſaukſim ſche domu darbibas un dſihwes ſaſtahwdaku ſwarigakos weidus.

Domu darbibas weidi:

1) Apgalwojums, 2) peerahdijums, 3) iſleetojums, 4) eepaſihſtinajums (aprakſtijums, attehlojums), 5) iſſkaidrojums, 6) noleegums (naw), 7) apſtiprinajums (ir), 8) atſpehkojums, 9) jautajums: kad, kas, kam, kur, kadehl, ko? 10) ſajuhſminajums.

Dſihwes ſaſtahwdaku weidi:

Buhtne — leetas: 1) Pate buhtne (zelmis, ſtahws, ſari), 2) winas zehlonis jeb eemeſls, 3) winas ſekas. Telpa: 1) Debeſis, 2) Seme; 1) dſihwojamà mahja, 2) kuhts, 3) rija, 4) pagrabs; 1) dſihwojamà iſtaba, 2) gulama iſtaba, 3) kehlis. Laiks: 1) Pagahtne, 2) tagadne, 3) nahkotne; 1) behrniba, 2) jauniba, 3) wihra gadi; ſirmgalwa gadi; 1) pirms ſaules lehkſchanas, 1) pa ſaules lehkſchanas laiku, 3) pehz ſaules lehkſchanas. Darbiba: 1) Eeſpehjamiba, 2) eſamiba, 3) nepeezeeſchamiba; 1) darbs.pats; 2) wina eemeſli; 3) wina ſekas jeb iſnahkums.

Nokahrtojot

Bihbeles iſſkaidroſchanas runas

kodolu, runatajs, pehz tam, kad winam jau ir runas preekſchmets un winſch ſin, ko winſch ar ſawu runu grib panahkt — winſch ſin mehrki, mehgina atraſt no ta ſakariga ſwehto rakſtu gabala, no ka nemts runas preekſchmets, galwenos peeturas punktus — galwenàs domas — tà tad runas kodola nokahrtojumu — ap ko tad teek pulzinatas ta paſcha ſwehto rakſtu gabala maſwehrtigakàs domas katra pee tàm galwenàm domam, kuràm winas lihdſigas, waj kalpo tàm. Kà jau minets, tas nemaſ naw gruhti, ja tik aprod ar darbu, jo ari Bihbeles ſarakſtitaji naw runajuſchi un rakſtijuſchi beſ nekahdas kahrtibas. Ari wineem ir nokahrtojumi — waj nu iſgatawoti apſinotees, ko dara, waj neapſinatees — tam maſa noſihme. Runatajam nu tik wajaga ſawa beedra domu gahjeenu jeb nokahrtojumu atraſt un iſleetot. Runas kodola nokahrtojums runai „Jeſus atbilde uſ jautajumu: Kà lai teeku Debeſis?" ſchahds:

(Preekſchmets:) Jeſus atbilde uſ jautajumu: Kà lai teeku Debeſis? Jahn. 2, 23—3,17.

(Runas kodola nokahrtojums:)

I. Pirmà bilde — peedſimſchana.
   1) Peedſimſchanas buhtne: a) kas naw peedſimſchana („naw" domu darbibas weids) b) kas ir peedſimſchana (ir).
   2) Schi bilde, atteezotees uſ eetikſchanu Debeſis.
   3) Iſleetojums — ko mehs no ta mahzamees.

II. Otrà bilde — uhdens un gars.
   1) Kas domats, runajot par garu?
   2) Kas domats, runajot par uhdeni? a) atſpehkojums atteezotees uſ kriſtibu (leezibas: dſihwe, wehſture, miſione) waj: kas naw domats. b) kas ar to ir domats (Bihbeles leeziba — Wezàs un Jaunàs Deribas — iſſkaidrojums un peerahdijums).
   3) Iſleetojums (ſchoreiſ naw).

III. Treſchà bilde — wehjſch.
   1) Wehjſch—Swehtais Gars (iſſkaidrojums).
   2) Iſtirſajums un peerahdijums.
   3) Iſleetojums (ſche truhkſt).

IV. Zeturtà bilde — Wara Tſchuhſka.
   1) Salihdſinajums ſtarp Wara Tſchuhſku un Jeſus glahbſchanu.
   2) Iſleetojums.

Kà finams, tas Kungs Jeſus uſ Nikademu runaja zaur bildem un lihdſibam. Lai zilweks ſpehtu redſet Debeſu walſtibu, tiktu Debeſis, tad winam „jadſimſt no

augſcheenes" jeb „no jauna". Runas pirmà daļa nu rahda jaunpeedſimſchanas buhtni, otrà rahda, kà noteek jaunpeedſimſchana — teek tehlots ſewiſchki zilweka darbs, treſchà rahda atkal, kà noteek jaunpeedſimſchana, bet nu teek tehlots ſewiſchki Deewa darbs. Beidſamâ daļâ teek zaur kahdu peemehru tehlots, ka jaunpeedſimſchanai janoteek. Tà tad ſchi ſwehto rakſtu gabala pirmà daļa runà par jaunpeedſimſchanas buhtni, pahrejàs par jaunpeedſimſchanas parahdibam. — Nu, ja pahrak grib, war jau ari ſcho runu pabahſt ſem „prinzipu" zepures — ſem „prinzipa": „Buhtne, zehlons, ſekas, waj ari ſem „prinzipa": Iſſkaidrojums, peerahdijums, iſſleetojums. Runas pirmà daļa peederetu „buhtnei", otrà un treſchà — un ja labi ſaſpeeſch, tad ari zeturtà — „zehlonim" un lai „prinzipa" olektei nepeetruhktu ko mehrit, tad waretu wehl runat par to, zik laimigs ir tas zilweks, kas peedſimis „no augſcheenes" un ar to „prinzipa" pehdejà daļa „ſekas" dabutu ari ſawu teeſu, tas ir — ja runatajs un klauſitajs peemeedſ druſku weenu azi un daudſ neſkatas uſ to, ka weelu preekſch ſchis pehdejàs daļas no paſchulaik pahrrunajamà ſwehto rakſtu gabala dabut wairs newar. Tatſchu ſchi peeſihme par „prinzipu" tikai tà garam ejot. Bet eepaſinuſchees, ſapratuſchi un mahziuſchees — tà tad iſſmehluſchi un beſ tam weegli atminâ paturet ſpehjuſchi mehs muhſu ſwehto rakſtu gabalu eſam beſ „prinzipeem" ari. Un ta tak galwenà leeta!

Laſot 1. Kehn. 17, 2—7 mehs atrodam, ka no ſchi ſwehto rakſtu gabala loti war mahzitees, kà Deews ſagatawo Sew ſtrahdneekus. Mehs gribam to rahdit muhſu klauſitajeem. Ar preekſchmeta runas weidu, mums ſchkeet, gruhti aiſſneegt muhſu mehrki, tadehļ mehs iſleetojam Bihbeles iſſkaidroſchanas runas weidu. Muhſu preekſchmets:

Elija pee Krites upes.

I. Elija dabuja pawehli, eet pee Krites tikai tad, kad bij iſpildijis pirmo uſdewumu — gahjis pee Akaba.

1) Attehlojums un peerahdijums. 2 p.
2) Iſleetojums: Deews mums neuſtiz tahlakus uſdewumus, pirms neeſam iſpildijuſchi pirmo. Peerahdijumi no dſihwes. Welti zeret uſ leelàm leetam, ja neeſam uſtizigi tajos maſos uſdewumos, ko Deews mums uſtizejis.

II. Elijam pee Krites upes wajadſeja pawadit kreetnu laiku beſ darba — ſlepenibâ.

1) Attehlojums un peerahdijums.
2) Iſleetojums: Ja Deews grib leetot muhs leelu uſdewumu iſpildiſchanai it kà Eliju preekſch Karmela kalna leelàs garigàs kaujas, tad mums jamahzas Deewam uſtizetees, buht ſlepenibâ. Peerahdijumi no a) Bihbeles: Deews ar Ahbraamu noſlehdſa apgraiſiſchanas deribu pehz 24 gadeem pehz wiņa atgreeſchanàs, 1. Moſ. 12, 4; 17, 1—24., Moſus bij derigs iſweſt ſawu tautu pehz 40 gadeem pehz pirmà mehginajuma, Pahwils uſſahka ſawu pirmo miſioneszelojumu pehz 7 gadeem pehz ſawas atgreeſchanàs; b) no dſihwes: Luters pirms kloſteri, Benjens ſarakſtija ſawu „Kriſtigu zilweku ſweſchneezibas zelu" zeetumâ, Sawonarola ſazija ſawas warenàs runas pehz 14 gadu kloſtera dſihwes.

III. Deews gahdaja par Eliju pee Krites, kaut ar ne tà kà zilweki.

1) Attehlojums un peerahdijums: Maiſe un gaļa zaur traukleem, upes uhdens dſerſchanai.
2) Iſleetojums: Ja Elija buhtu ſahzis domat, no ka gan tur pee upes iſtikt, tad wiņſch ari nebuhtu redſejis Deewa godibu un gahdibu. Kad mums wairs naw nekahdu zeribu, tad taiſni Deews eeſahk Sawu darbu un tad Tam arween wehl ir „Pawehli tam Kungam ſawu zelu, tad Wiņſch daris". Peemehri no dſihwes.

IV. Elijam wajadſeja redſet, ka wiņa iſtika, upes uhdens, maſ pa maſam iſbeidſas, neſinot, kas rihtâ buhs.

1) Attehlojums un peerahdijums.
2) Iſleetojums jeb ko mehs mahzamees no ta: Tà ari Deews rihkojas ar mums un mahza mums uſtizeſchanos Wiņam, lai mehs droſchi tizetu gruhtà brihdi, kad eſam Wiņa darbâ. Peerahdijumi no dſihwes.

Uſmanigi apluhkojot ſcho nokahrtojumu, kas pilnigi iſſmeļ ſawu preekſchmetu, apluhkotajs drihſ ween mana, ka ſchis nokahrtojums ir loti weenkahrſchs. Katrâ daļâ runatajs puhlas aiſſneegt trihs mehrkus: 1) Eepaſihſtinat klauſitaju ar Bihbeles ſtahſtu, 2) darit ſtahſtu ſaprotamu un 3) atteezinat no ſtahſtu mahzibu jeb ſtahſtu iſleetot. Bet lai ſpehtu ſtahſtu labaki iſmantot, tad ſtahſts ſadalits daļâs un katra daļa teek iſmantota par ſewi. Aiſrahdam uſ ſcho nokahrtoſchanas weidu un iſmantoſchanu ari ſwehtdeenasſkolotajeem.

Schi pahrrunatà nokahrtojuma galwenàs daļas ir apgalwojumi. Schee apgalwojumi eetehrpj ſawu ſaturu Bihbeles ſtahſtâ paſchâ, bet wiņu war ari neeetehrpt Bihbeles ſtahſtâ. Apgalwojumu ſaturu jeb weenkahrſchi apgalwojumus war eetehrpt ari wiſpahribas iſteikſmê. Peemehram tee paſchi tſchetri galwenee apgalwojumi, kas iſtaiſija muhſu pahrrunatà ſwehto rakſtu gabala galweno nokahrtojumu, iſteikti wiſpahrigâ iſteikſmê, ir ſchahdi:

I. Deewa behrneem jamahzas ſpert tikai weenu ſoli weenâ reiſâ.

1) Peerahdijums zaur Bihbelesſtahſtu.
2) Peerahdijums no dſihwes.

II. Deewa kalpi teek mahziti paſiht apſlehptas dſihwes wehrtibu.

III. Deewa behrneem jamahzas Wiņam gluſchi paklauſit.

IV. Deewa kalpeem jamahzas Deewam gluſchi uſtizetees.

Eeteikt, lai runatajs eetehrptu kahda runas kodola nokahrtojuma galwenàs daļas wiſpahribas iſteikſmê, tà tad newis Bihbeles ſtahſtâ, mehs waram tikai tad, kad Bihbeles ſtahſts loki paſihſtams un ſaprotams un kad runatajam naw ilgi jarunà. Jhſtenibâ wiſpahribas iſteikſmê eetehrptais apgalwojums jau naw nekas zits, ka kahda Bihbeles ſtahſta iſleetojums jeb tas, ko mehs no kahda Bihbeles ſtahſta mahzamees. Wiſpahribas iſ-

teikſmē apgalwoto, garigas runas ſakot, ſaprotams tuhlin ar Bihbeles ſtahſtu japeerahda. Runatajam, runajot par Bihbeles ſtahſteem, gan arween labaki derès, leetot apgalwojumus runas kodola nokahrtoſchanâ, kuri tehrpti Bihbeles ſtahſtâ paſchâ un tad ſtahſtu iſtirſat — attehlot, peerahdit — un tad to iſleetot, tapehz ka runatajam jau naw atgadijeena, pirms apgalwojuma, ſtahſtu iſtirſat. Swehtdeenasſkolotajeem turpreti tas ir zitadi, tapehz ka ſwehtdeenasſkolotajs pirms atſtahſta ſaweem ſkoleneem ſtahſtu, to iſſkaidro, to pahrjautà un tad tikai atteezina no iſtirſatà ſtahſta mahzibas. Winam gan der mahzibas teikumus, ko tas atwaſina no iſtirſatà ſtahſta, tehrpt wispahribas iſteikſmē, tà, kà mahzibas teikums arween ir atbilde uſ jautajumu: Ko mehs no ta mahzamees? Kad mahzibas teikums iſrunats, tad to peerahda, ihſti aiſrahdot uſ jau iſtirſato ſtahſtu. Eedomaſimees kahdu gleſnu, no kuras gribam atteezinat mahzibas. Sazit, mehs to un to mahzamees no gleſnas, kad mehs ar gleſnu wehl nemaſ nebuhtu eepaſinuſchees, buhtu tatſchu neprahtigi; turpreti aiſrahdit uſ gleſnas kahdu ſaſtahwdaku un tad eepaſihtees ar to, ſapraſt to un tad no ſapraſtà atteezinat mahzibas — tas pawiſam kas zits. Nu, bet par to wehlak wairak, kad runaſim par darbu ſwehtdeenas ſkolâ.

Mat. 21, 1—11.

Wairak reiſas tas Kungs Jeſus bij nahzis pee Sawas tautas wiņas galwenâ ſapulzeſchanàs weetâ, Jeruſalemē, tatſchu neweena no wiņa nahkſchanam nebij tik eewehrojama kà ta, kuru aprakſta muhſu ſwehto rakſtu gabals. — Ari pee mums tas Kungs nahzis daſchadâ weidâ, gan zaur pirmeem kriſtigas tizibas neſejeem muhſu tautâ, Katoļeem, gan zaur Sawu Wahrdu, gan mehri, karu, gan bagateem, gan bada gadeem, bet wehl nekad tik eewehrojami kà tagad. — Tà kà nu Jeſus nahkſchana tagadnē lihdſiga Jeſus nahkſchanai pee ſawas tautas, kas ſche aprakſtita, tad apſkatiſim to.

Jeſus ſewiſchkà nahkſchana pee Sawas tautas.

I. Kà Jeſus nahza?
II. Kapehz Jeſus tà nahza?
III. Kà Wiņa tauta To uſnehma?

I.

1) Atſtahſtijums un iſſkaidrojums: Jeſus nahza a) ahrkahrtigi — „uſ ehſeļa jahdams“ (Jeſus arween gahja kahjam un neuſkrihtoſchi), b) paſemigi — ne uſ ſirga, ko leetoja waldneeki un karâ, c) pehdejo reiſi — pehz deenam peezàm Jeſus tika nodots grehzineeku rokàs — kas bij dſeedinats, tas bij dſeedinats, kas ne, ne.
2) Iſleetojums — ko mehs no ta mahzamees? Jeſus ari nahk pee mums taiſni tagad a) ahrkahrtigi: wispahriga gariga pamoſchanàs, zilweku ahrkahrtiga atdoſchanàs Kriſtum, tizigo ſchkihſtiſchanàs un ſwehtiſchanàs. Wehlſa, Boſtona, Wentspile. b) paſemigi: Jeſus nahk weenkahrſchi, pee nabageem — „nabageem preeka teek ſludinata.“ Wiņſch war nahkt ari zitadi, wareni. Reiſ tas nahks uſ ſirga, wareni, lehniſchki. Jahn. 19, 11—21., bet tagad Wiņſch nahk paſemigi, lai wiſus peſtitu. c) Waj tik ſchis naw pehdejais nahzeens? Paſaule un kriſtigee ir ſkoloti deeſgan, nu jaleek ekſamens. Jahn. 16, 8. Wiſa paſaule dalas diwos pulkos — ar Kriſtu, waj pret Kriſtu. Wiņſch nahk, Wiņſch nahk!

II.

1) Atſtahſtijums un iſſkaidrojums: Jeſus nahk tà, lai papreekſchſludinajumi tiktu peepildìti, Mat. 21, 4. 5. Jeſus buhtu wareſis wiſu darit zitadi: Ja Jeſus wareja dabut ehſeli un bij ſpehjigs dabut „diwpadſmit legionu engeļu,“ Mat. 26, 53., tad wiņſch wareja nahkt ari zitadi. Tikai weens mahjeens mahzekleem un tee buhtu ſakoleltejuſchi no laudim, kas iſklahja ſawas drehbes, waj dabujuſchi no teem, ko Jeſus dſeedinajis, no miroņeem uſmodinajis, bagatneekeem naudas deeſgan preekſch warena ſirga, bet japeepildas, „ko praweets ſazijis.“
2) Iſleetojums: Jeſus nahk pee mums muhſlaikà taiſni tà, kà Wiņſch nahk, lai tee Rakſti peepilditos. Mat. 11, 5; Ap. D. 2, 17—21. Mums naw japraſa, ko zitj domà, pat wihrs, ſeewa, behrni, wezaki, bet gan ko tee Rakſti ſaka, Jahn. 5, 39. Tur nelihdſ nekas, ja gribi dahwanas, ko Deews dod, tew jaeet ar nabaga laudim, jazeeſch, jatop iſſmeetam, pirms jazeeſch, tad jatop pagodinatam, 1. Peht. 1, 11. „Kas nezihnas tas neneſis, Reiſ goda kroni Debeſis.“

III.

1) Atſtahſtijums un iſſkaidrojums: Tauta wiņu uſnehma diwejadi—Jeſus pateeſee mahzekli darija wiſu no ſirds, buhdami gatawi Wiņam gluſchi paklaufit; lauſchu pulks kehmojas mahzekleem lihdſ it kà gekigàs jumprawas gudrajàm. Kad teem praſa, kas eejahjejs tahds ir, tad tee atbild: „Schis ir tas praweets Jeſus, kas no Nazaretes, tàs Galilejas“ (Nazaretes). Tà ſchis teikums pirmrakſtâ. Schi atbilde gaiſchi rahda, ka wiņi Jeſu paſihſt tikai pawirſchi. Wiņu atbildei wajadſeja buht: „Schis ir Meſijs“ jeb „Schis ir tas praweets,“ Wezas Deribas apſolitais. Wiņeem ir meeſigi uſſkati par Meſiju, tee ſapņo tuhlin par „Dahwida dehlu,“ par laizigu kehninu, kam tos pehz wiņu domam wajadſeja atſwabinat no Romeeſchu wirswaldibas. Eegahjuſchi lihdſ ar Jeſu Jeruſalemē, tee paſchi laudis, kas bij iſklahjuſchi drehbes Jeſum uſ zeļa, kas kaiſijuſchi palmu ſarus Wiņam, droſchi ween atkal kawejàs pee „wihna un ſtipra dſehreena,“ atkal „aprija atraitņu un bahriņu namus,“ atkal raudſijàs netiklàm azim. Eſ. 1, 16. 18. Droſchi ween tee bij tee paſchi laudis, kas augſto preeſteru un wezaju pahrrunati deenas peezas ſeſchas wehlak kleedſa, ko mahk: „Sit to krustâ!“
2) Iſleetojums: Tà ari muhſu deenàs. Jhſtee Jeſus mahzekli klauſa, ko tas Kungs ſaka par ſwehtu dſihwi un ſwehtiſchanos, klauſa Swehtà Gara mahjeeneem un raugas, ko Rakſti ſaka; lauſchu pulks kehmojas teem lihdſ. Baſnizas iſdarijumu deeſgan, formu beſ gala, bet kad formas iſdarìtas, tad leelums wiņu wihnuſi, krogâ, pat daſchureiſ atklahtibas namos un netaiſnà dſihwē eekſchà — dſer, wiļ un trako kà agrak. Un tizigus zilwekus tee, ſawu wadoņu waditi, ſmej un nizina. Un tomehr tee ſapņo par Debeſim un Deewa walſtibu, kuru tee tahdi newar redſet!

Schì nokahrtojuma galwenàs dakas iſteiktas jautajumos, lai rahditu, kà to dara. Beſ tam nokahrtojuma galwenàs dakas ir trihs dſihwes ſaſtahwdaku

ſawirknejums, kas rinkojas ap buhtni. Pirmà daļa ir buhtnes iſſkaidrojums jeb eepaſihſtinajums ar buhtni, otra daļa rahda tos eemeſlus jeb zehlonus, kapehz buhtne tahda un treſchà daļa attehlo buhtnes ſekas. Schìs ſaſtahwdaļas nav mekletas, bet winas raduſchàs runatajam tihri neſinot, kad winſch, paturedams preekſch azim mehrki un raudſidamees uſ preekſchmetu, nokahrtoja runaskodolu. Neſinot winas radàs, tapehz ka winas jau ir — winas wairs nav jaeenes no ahrpuſes — ſwehto rakſtu gabalâ paſchâ. — Schì nokahrtojuma iſwedeens atkal atbalſtas uſ 1. eepaſihſtinajuma — lai klauſitajs ſtahſtu ſinatu, uſ 2. iſſkaidrojuma — lai klauſitajs ſtahſtu ſapraſtu un uſ 3. iſleetojuma — lai klauſitajs no ſtahſta mahzitos kautko preekſch ſewis. — Nokahrtojuma pirmâ daļâ iſleetojums ir pehz wiſas daļas iſſkaidrojuma, bet ſekmigaki pa leelakai daļai ir, kad iſleetota teek nokahrtojuma katra apakſchejà daļa par ſewi. — Zeram, ka buhſim deeſgan eepaſinuſchees ar Bihbeles iſſkaidroſchanas runu runas kodola nokahrtoſchanu. Tagad mehs apſkatiſim preekſchmeta runu runaskodola nokahrtoſchanu.

Kà jau minets, runajot par „Garigo runu garigâs ſapulzês" ſem zeturtà mahzibas teikuma „Garigà runa atbalſtas uſ Bihbeles"

preekſchmeta runa

ir pretdaļa Bihbeles iſſkaidroſchanas runai. Bihbeles iſſkaidroſchanas runa mahza kahdu labàs wehſts daku, 1. eepaſihſtinot, 2. iſſkaidrojot, 3. iſleetojot kahdu ſaturâ ſakarigu Bihbeles daku — iſtirſa uſ Bihbeles pamata kahdu labàs wehſts daku un tad kopo winu, turpretim preekſchmeta runa, atſpeeſdamees uſ Bihbeles, iſtirſà kahdu labàs wehſts jeb ewangelijuma kopoto daku. Lai labaki ſapraſtu, nemſim peemehru. Ja es neſinatu neko par atgreeſchanos — jaunpeedſimſchanu, tad tam, kas man winas gribetu mahzit, deretu iſleetot iſſkaidroſchanas runu, tapehz ka man pirms jaeepaſihſtas ar atgreeſchanos — jaunpeedſimſchanu; turpreti, ja es jau ſinu, ka ir jaunpeedſimſchana un kadehł wina ir, tad tas, kas ar mani par to runà, war leetot preekſchmeta runu, iſtirſadams jehdſeenu „atgreeſchanàs — jaunpeedſimſchana" tajâ wirſeenâ, kahds tuwina wina mehrkim un Bihbeles pateeſibai pehz wina atſihſchanas.

Runaskodola nokahrtojums runai „Kriſtigee, kur ir muhſu wisdahrgakà manta? ſchahds:

(Preekſchmets:) Kriſtigee, kur ir muhſu wisdahrgakà manta? jeb Apſinaſchanàs, ka grehki peedoti. Jahn. P. 3, 11; Mat. 6, 21.

I. Mums nav ſpehka, buht kriſtigeem, ja mums nav muhſu wisdahrgakàs mantas.

1) Deeniſchka dſihwe to rahda,
2) to atklahj muhſu kriſtigums,
3) Dewa Wahrds to apleezina.

II. Apſinaſchanàs, ka grehki peedoti un tikſim Debeſîs, ir kriſtigo droſchs ihpaſchums.

1) To apleezina Bihbele: a) Wezà un b) Jaunà Derība, a ſewiſchki daudſ par muhſchigu dſihwibu.
2) To apleezina muhſu weſelais prahts.

III. Muhſu wisdahrgakà manta peeder tikai kriſtigeem.

1) Ta teek dota tikai ſem noſazijumeem: a) Bihbeles leezibas, b) peemehri no dſihwes (ſche nav)
2) Kahds ir ihſti kriſtigais? Bihbeles leezibas un lauſchu leezibas (ſche nav)

Eſam jau par ſcho runu ſazijuſchi wahrdu zitâ weetâ, tadehł ſche lai peeteek ar aiſrahdijumu, ka ari ſche pehz katras peerahditas pateeſibas, wai wiſmaſ runas beigâs, pateeſiba jaiſleeto, jaatteezina no tàs mahzibas nuums. — Sche nu ſekos mehl daſchi preekſchmetu runu kodolu nokahrtojumi.

(Turpmak mehl.)

Bihbeles Deewa religija diwdeſmitâ gadu ſimteņa gaiſmâ.

(Turpinaſums.)

* * *

Naw zilweka paſaulê, kas pilnam buhtu apmeerinats ar ſawu ſtahwokli. Gan eedomatàs laimes brihdi muhſu waigs ſtaro preekâ, bet tiklihdſ mehs ſahkam praſit, waj ta laime — tad redſam, ka wiſs bijis tikai labaks brihtinſch zeetumneeka dſihwê. Dſidwomigais Gehte ſawâ „Fauſtâ" ſkaiſti attehlo ſcho pateeſibu. Fauſts ir ar meeru, atdot dwehſeli Mefiſtofelam, ja Mefiſtofels ſpehj winam ſagahdat dſihwi, ar kuru winſch apmeerinats un labaku wairs newehlas. Bet Mefiſtofels to neſpehj, lai gan dod Fauſtam wiſu, ko tik paſaule war dot.

Kapehz zilweks arween neapmeerinats? Zilweze ſmoł laizigâ un garigâ poſtâ. Winai truhkſt uſtura, apgehrba un dſihwokļa, wina ſtrahdà wehrdſiku darbu, wina pahrzeeſch ſlimibas; wina ſamaitâ ſawu weſelibu un iſſweeſch ſemê ſawu naudu, dſerot reibinoſchus dſehreenus, dſihwojot netikli, ehdot, gehrbjotees iſſchkehrdigi un dſihwojot pahrak ehrtos un krahſchnos dſihwokļos, pihpejot un lokotees — beeſchi ar reebjumu un pret ſirdsteekſmi, waj ari ar aiſ neſinaſchanas un mahnticibas — ſabeedribas ſpreeduma preekſchâ, preekſch „elkeem"; wina ſkausch, nihd, melo, ſog, kildojas, duſmo, ſlepkawo. „Jo kaiſlibu ir daſchnedaſchadu," ſahpigi iſſauzas Lutards, „kas ſnausch zilweka kruhtis un iſlauſchas naida darbos, mantkahribas warmahzibàs un kahribu drubſt. Ir noſeegumi, ko padara weens pats zilweks, un ir tautu noſeegumi. Zik noſeegumu neeetin weena weeniga nakts ſawâ plihwurî!" Un waj tu wari eedomatees, kà ſirds ſahp, kad tu kà zimenes tehws meklè darbu un maiſi, gribetu ſtrahdat, bet naw ne darba, nedſ maiſes. Turſchàm rokam tu atgreeſees wakarâ uſ mahjam, kur taweem mihluliſcheem, kas ſlimi, naw reezeniſcha maiſes ko likt pee mutes? Tas ir zilweges laizigais poſts — ihſi iſſakotees. Un tad winas garigais poſts.

Kur dabusi spehku zihnâ, trakajâ dsihwesszihnâ? Saguris, nonihzis tu esi, nepatihk wairs zihnitees un zeest. Paschams spehka naw, tuwaka kruhsê eljas, ja daudz, tad tikai preeksch sewis. Sirds trihz un baikojas gruhtâ brihdî un meklè patweru tur, kur zerè to atrast, bet kura tur tomehr naw. Tu issamisti dsihwesszihnâ un beeschi ween puhrgreez pats sawu dsihwibaspawedeenu . . . Kur nemsi peedoschanu, stahwedams pee tehwa, waj mahtes sahrka, kuru sirdis warbuht esi lausis; kur nemsi peedoschanu, kad nakts klusajâs, tumschajâs, weentulâs stundâs tumschi tehli nostahjas gara azu preekschâ — luhdsoschi skateeni, ka ihpaschneekam kahwi nogrimt putojoschâ dsihwesdselmê un winu neglahbi, sihkas rozinas, issteeptas pret tewi, kuràm tu nedewi maisesreezena, newainiba, ko samini kahjam, asaras, ko netiki schahwejis? Kas isdsehsis tawu paradu, kas dos sirdij meeru? Saihdsis un nelaipns tu klihsti pa pasauli apkahrt—tew naw sirdsmeera! Tu smejees, bet tawa dwehsele raud un sirds saschnaudsas neissakamâs sahpês! Un tad eepreeza. „Pee galda weena weetina tukscha, durwis ir nezerot atdaritas un no gimenes pulzina aiswests weens, ko sirds mihleja. Saule speesch tik dedsinoschi, tukšnescha smilkis breenot, tu nostahjees pee atwehrta kapa, kur lehnam sahrks slihd dsilumâ, pamasam pazelas kapa kopina, kas aissedz us wiseem laikeem mihlo waigu. Kur ir eepreeza, kur eepreeza!“ Waj atkal tu aisspeed ar trihzoschu roku azis tam, kas tew wisdahrgakais pasaulê, us muhschigu dusu? Kà ahrprahtâ tu sauz wehl nomiruschà wahrdu, bet luhpas, kas agrak tik mihli tew ussmaidija, nekustas wairs. „Nahwe!“ tu issauzees ar schausmam un sini, ka tàs zeku nekrusto ne bagats, nedz nabags. Ari tewi ta wedis reis sew lihdz. Kurp? Tas ir tas jautajeens, kas nedod tew meera. Waj ir wehl kahda satikschanàs pehz nahwes ar to, no ka tu tagad tik neschehligi schkirts? — Un tad tu isej brihwajâ dabâ. Ir skaists wasaras rihts. Kà kehnineene saule isnahk no sawa kambara, parahdas pee apwahrkschna un kahpj arween augstaki. Miljoneem rasas pehrlu mirdz sahlê. Putnini trihzina gaisu sawàm dseesmam. Rihta wehjinsch spehlejas ar koku lapam. Tumschais, nepahrredsamais meschs tà noslehpumaini schalz — dseed sawu brihnischko dseesmu. Kruhtis tew isplehschas un pilneem malkeem tu eelpo weldsinoscho, dsihwo, spehzinoscho gaisu. Un tad brihnischka sajuhta schaujas tew zaur sirdi. Reebtin reebjas tew kaunums un ari wiss, kas apgahna tawu dwehseli. Kautkas sweschs, usspeests, nedabigs tas leekas tew. Ne weenam zilwekam, ne tahrpinam, kukainitim, neweenai dsihwibinai tu negribetu darit pahri. Tu mani ka azis tew eesogas asaras —neisprotamas asaras . . . Neaprakstamas sehras un ilgas peepilda tawu sirdi. Tu juhti sewi kautko augstu, kautko kehnischkigu. Jt kà sapnî, kautkur tahlu tahlu, tehlojas preekschâ kahda labaka dsihwe, kahda laimiga pagahtne — „selta laiki,“ no ka wehl dabâ un sirdî pehdas. Un tad—it kà kahda melna roka sagrahbj tawu brihnischko dwehseles ilgu un sehru gleznu un pahrplehsch un isnihzina un isposta to! Tu atjehdsees, ka esi tikai postâ un nelaimê, kas tewi pawada it us sola. — Kas ir schis neisprotamàs juhtas, kapehz winas? Kas atminès scho leelo, mozoscho mihklu, kas nodarbina tik loti, loti tawu dwehseli?

* * *

Smakdams sawâ postâ un nelaimê, zilweks pastahwigi meklejis atswabinaschanos no sawa posta un glahbschanu pee ka gudraka, stipraka, wispahrigi augstaka nekà winsch pats. Scho augstako buhtni zilweks apsihmejis ar wahrdu „d e e w s“. Un sawu satiksmi, sakarus ar deewu, ka ari sawus uskatus jeb atsihschanu par to, zilweks apsihmejis ar wahrdu „religija“.

Ta ir kauna, zeeschanu, moku, schausmu, asinu pilna wehsture, gadu tuhkstoscheem gara, kas atbild us jautajumu: K o t a d z i l w e k s i r u s s k a t i j i s p a r d e e w u u n k a h d s s a k a r s t a m b i j i s a r t o? Saule, mehness, pehrkons, sibins, wehtra, uguns, upes, koki, akmeni, stahrki, kraukli, puhzes, gaili, wehrschi, gowis, firgi, suni, laki, lahtschi, tschuhskas, krokodili, zilweki un zilweku tehli — ihsi sakot, wiss kas, pat wismehdsigakais un reebigakais ir bijuschi zilweka deewi. Bij jau gan ari laudis, kas taisni neusskatija scheit minetàs esamibas kà deewus paschus, bet gan kà winu eedomato deewu lihdsibas jeb tschaulas, tomehr ihsti ko noteiktu par to newar atrast. — S a k a r s z i l w e k a m a r d e e w e e m naw glahbis zilweku no winu posta, bet gan beeschi ween eegruhdis to wehl dsilaki postâ. Zilweks usskatija deewus par sawas dsihwes noteizeju un kalpoja teem beeschi ween ar wisu, kas tik tam bij dahrgs un wehrts — beeschi ween pats ar sawu un saweju dsihwibu. Naw muhsu usdewums scheit wehl wairak ko sazit par to. Aisrahdam scheit us grahmatiņu „P a s a u l e b e s d s i h w à D e e w a“, kur lasitajs atradis katru sche teikto wahrdu par scho leetu apstiprinatu un peerahditu.

Tatschu schai melnajai religijas grahmatai ir ari baschas baltas lapas, aprakstitas selta burteem. Tur rakstits par atswabinaschanos no zilwezes posta, par dsihwi swabadibâ un brihwibâ, par mihlestibu, lihgsmibu, meeru, pazeetibu, laipnibu, gahdibu, gaismu, spehku, peedoschanu, eepreezu, par Deewu un Wina dehlu, kas miris zilweka weetâ, par kahdu grahmatu, Bihbeli, to dahwinajis zilwezei Deews, kas tihrà mihlestiba un kam wisa wara un spehks. Wisu to daudzi zilweki paschi peedsihwojuschi un teem bijis wissirsnigakais sakars ar scho Deewu. Mantojuschi schos neissakamos dahrgumus, zilweki ar sajuhsmu un preeku, pat nahwei azis skatotees, ar smaidu us luhpam ir issaukuschees: „Nahwe, kur ir taws dsenols!“ un besbailigi gahjuschi wisgruhtakâ nahwê, issazidamees, ka wini zaur nahwi teekot labakâ dsihwê ne kà schi. Schis baltàs lapas stahsta par Bihbeles Deewa religiju. Atkahrtojam peedejo teikumu: Schis baltàs lapas stahsta par B i h b e l e s D e e w a religiju. Tà tad newis par kristigu tizibu. Ak, par kristigu tizibu daudz kas rakstits religijas grahmatas melnajàs lapàs ari. — Tà kà nu wehl arween muhsu dsihwe ir pilna tiklab laizigà, kà ari garigà posta, tad

naw wis neweetâ, eepasihtees ar Bihbeles Deewa religiju. To tad mehs nu ari darisim, eepasihdamees ar Bihbeles Deewa religiju diwdesmitâ gadu simtena gaismâ tiklab no praktiskàs, kà ari teoretiskàs puses — tiklab atteezotees us deenischko dsihwi, kà ari atteezotees us mahzibu par scho religiju.

(Turpmak wehl.)

Apskats.

Ewehrojamais **F. B. Meyers**, nekatotees us sawu leelo wezumu, ir ussahzis leelu ewangelijuma zelojumu pa Bulgariju, Turziju, Preeksch-Indiju un Kihnu. Wisur winsch grib pulzet misionarus ap sewi, lai tos stiprinatu un eedwehstu teem jaunu sparu. Atpakaļ winsch brauks pa Sibirijas dselszelu.

Baptistu wisâ pasaulê pehz Anglu Baptistu jaunakàs statistikas ir 6,195,817, neeeskaitot tos 1,603,488 kristigos, kas pa leelakai dalai dalas Baptistu atsihschanâ bet teek zitadi nosaukti. Eiropâ Baptistu 566,880, Asijâ 161,832, Afrikâ 15,617, Amerikâ 8,425,701, Australijâ 25,787. — Baptisti sawàs statistikàs usdod tikai teeschos draudseslozekļus jeb tos, kas pehz sawas atgreeschanàs us paschu wehleschanos zaur kristibu usnemti draudsê. Tà tad Baptistu „garigi nepilngadigo" — behrnu sche naw eeskaititu.

No Jehkabmeesta mums raksta W. Reinwalds: „Turu sche Kreizburgâ sapulzes. Sahlê weetas kahdeem 200 zilwekeem, tomehr laudis nahk un neatrod weetas, sapulzes pahrpildìtas. Schodeen tas Kungs swehtija, daudz dwehseles nodewàs Jesum, no daudzeem dsirdama apnemschanàs, ka gribot jaunu dsihwi sahkt. Es usticos gluschi Deewam un Wina wadibai Gaidu wehl leelakas swehtibas."

Bostonas Latw. Bapt. Mahsu Beedriba mums eesuhtijuse 10 rubļus preeksch Zeetumu Misiones, lai par to issuhtitu zeetumneekeem „Krist. Wehstn.", ar sekoscho pawadas rakstu: „Lasijam Kristigâ Wehstnesi," kur Juhs rakstijat, waj labaki sakot peesihmejat, ka preeksch zeetumneekeem Jums nawa nekahda nauda eenahkuse, lai waretu wineem peesuhtit „Kristigu Wehstnesi." Lai Jums buhtu eespehja „Wehstnesi" zeetumneekeem peesuhtit, tad Bostonas Latw. Bapt. Mahsu Beedriba ir weenbalsigi nolehmusi preeksch scha noluhka 10 rubļus, ko lihds ar wehstuli issuhtu. Ar kristigu sweizeenu beedribas wahrdâ preekschneeze A. Ewaldson." — Mehs waram tikai sirsnigi pateikties eesuhtitajam nelaimigo zeetumneeku wahrdâ, ka tàs muhsu peesihmiti „Krist. W." № 2., tik usmanigi un praktiski eewehrojuschas. Wahrda kristigumam muhslaikâ mas swara, bes darba kristigums wehl arween atsneeds sawu mehrki. Un schis darbs tatschu ari ir wahrds. — Gribam schos 11 „Kristigus Wehstneschus" isdalit pa Jelgawas, Rigas, Wentspils un Leepajas zeetumeem. — Br. Preede, Rigas zentralzeetumu zentigais apmekletajs, muhs reis luhdsa, dahwinat kahdu simtu „Muhsu Dseesmineeku" preeksch zeetumneekeem. Mehs nespehjam dot un bes tam nodomajam, ko zeetumneeki daris ar dseesminam. Tagad mehs dsirdam, ka br. Preedes laulatà draudsene apmeklejot zeetumneezes un ar wijoles palihdsibu mahzot dseedat zeetumneezes. Waj naw wehl kahda mahsu beedriba, kas grib ko darit preeksch zeetumeem. Mehs atdotu „Dseesmineeku" preeksch schi mehrka par 12 rubleem simtu.

IV. Wispahrigà Studentu Misiones konferenze tiks notureta no 16—20 aprilim Hallê. Programa ir loti bagata.

Londonâ nabagu pehz kahdas statistikas ir 993,000, kas reti kad pilnam apklusina sawu ehstgribu. Tas ir gandrihs septità dala no wiseem pilsehtas eedsihwotajeem. 51,000 atrodas nabagu namos un patwerssmês un apmehram 33,000 klihst pa Londones eelam.

Wehstulneeks.

Sanehmam Zeetuma Misionei preeksch 11 „Krist. W." no Bostonas Latw. Bapt. Mahsu Beedribas 10 rubļus; no Marbek Jelgawâ 50 kap., no P. Lauberta 250 kap. preeksch 20 „Muhsu Dseesmineeki" ari zeetumneekeem.

Tà kà eesahkas jauns gada zeturksnis, tad aisrahdam wiseem, kas abonè politisku deenas awisi, uz **„Rigas Awisi"** kà tahdu, kas isturas godzeenigi un atsinigi pret Bihbeli, dsihwo Deewu un kristigu tizibu. Usskatam par sawu peenahkumu, muhsu lasitajeem aisrahdit uz to un teikt, ka pa leelakai dalai mineto awisi neewà tee, kas ari neewà wisu, kam ar Deewu sakars.

Karlinu Berg Paltmalê

un

Jahni Andermani Nihtaurê

kà laderinajuschos martâ 1909. gadâ

sirsnigi sweizina **„Kristigs Wehstnesis".**

P. Lauberta apgahdibâ isnahkuši schahda jauna grahmata:

Mehs Tew pasazisim, kà spehki meerigi mirt un buhsi laimigs dsihwê.

Saturs:

1. Ustizigs Bihbeles lasitajs.
2. Tà wairs newar!
3. Jesus atbilde uz jautajumu: Kà lai teeku Debesis?
4. Kristigee, kur ir muhsu wisdahrgakà manta?

Maksà 15 kap.

Sem Nr. 3 un 4 schis grahmatas saturâ minetee raksteeni, kas drukati otrreis, ir dabujami pirkt ari sewischki, abi kopâ par 5 kap.

Redaktors-isdewejs **P. Lauberts.**

Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahņa eelâ Nr. 8.